



Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
Bhar.I.508/2021/8.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2021. november 23. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt I.r. terhelt és társai ellen indított büntetőügyben Terheltl IV. r. vádlottat érintő másodfellebbezéseket elbírálv a Miskolci Törvényszék 2021. július 5. napján kihirdetett 7.Bf.361/2020/32. számú ítéletét Terheltl IV. r. vádlott tekintetében annyiban változtatja meg, hogy az elzárás büntetést 60 (hatvan) napra enyhíti azzal, hogy a büntetés halmazati.

Egyéb részekben a másodfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottra nézve helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] Az *első fokon eljár*t Miskolci Járásbíróság a 2020. június 19. napján meghozott 14.B.1199/2017/164. számú határozatával a másodfellebbezéssel érintett Terheltl IV. r. vádlottat felbujtóként elkövetett csalás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] miatt 30 nap elzárásra ítélte. Ellenben a bűnsegédként elkövetett csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést. Az ügyészség részben Terheltl IV. r. vádlott terhére, a felmentés miatt, a bűnösség e körben való megállapítása és a büntetés súlyosítása, másfelől e vádlott és a védő elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés céljából terjesztettek elő jogorvoslatot.

[3] A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2021. július 5. napján meghozott 7.Bf.361/2020/32. számú határozatával az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és Terheltl IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki további 1 rendbeli, bűnsegédként elkövetett csalás

büntetésében is [Btk. 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont. A vádlott elzárás büntetését 90 napra súlyosította. Egyebekben a másodfokú ítéletet helybenhagyta e vádlott tekintetében.

[4] A másodfokú ítélet ellen egyrészt az ügyészség jelentett be fellebbezést a büntetés súlyosítása, a IV. r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében.

[5] Másfelől e vádlott és a védő a másodfokon megállapított csalás büntette vonatkozásában felmentésért, másodsorban enyhítésért nyújtottak be perorvoslatot. A védő a fellebbezés írásban előadott indokolásában az elévülés lehetőségének vizsgálatára is indítványt tett (6. sorszámú harmadfokú irat).

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.280/2021/2. számú észrevételében az ügyészi fellebbezést fenntartva a másodfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a vádlott büntetésének súlyosítását, egyéb részekben a támadott határozat helybenhagyását indítványozta.

[7] Az ítéltábla az ügyészség és védelem fellebbezését a Be. 599. § rendelkezései alapján, a Be. 617. §-ára figyelemmel nyilvános ülésen bírálta el.

[8] A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az ügyészségi fellebbezést és az írásbeli észrevételében foglaltakat, a védő pedig a jogorvoslatát fenntartotta. A vádlott ugyancsak felmentését, másodlagosan rendezett személyi körülményeire hivatkozással büntetése enyhítését, pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

[9] Az ügyészségi másodfellebbezés nem, a védelmi perorvoslat az enyhítésre irányulóan alapos.

[10] Az ítéltábla elsődlegesen megállapította, hogy a két irányban bejelentett fellebbezések joghatályosak.

[11] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint ugyanis a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságával *ellentétes döntése* esetén.

[12] A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét állapította meg.

[13] A Be. 615. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy a fellebbezés sérelmezheti

a) az ellentétes döntést,

b) illetve kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését vagy indokolását, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[14] A törvényi előfeltételek teljesültek, mert a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által részben felmentett vádlottat az ügyészi fellebbezést alaposnak találva elítélte.

[15] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1), (2), (3) bekezdése szerinti terjedelemben bírálta felül a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző elsőfokú és másodfokú eljárást.

[16] A felülbírálat terjedelmét és a revízió kiterjesztését illetően kiemeli az ítéltábla, hogy a 2021. január 1-jei perjogi törvénymódosításnak megfelelően a Be. 618. § (3) bekezdése értelmében a fellebbezéssel nem érintett másodfokú ítéletrészek is vizsgálандók voltak a fellebbezések alaposágától függetlenül.

[17] A felülbírálat első perjogi lépcsője az eljárási szabályok megtartásának vizsgálata. Ennek során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú és a másodfokú bíróság az eljárást mindenben a perrendi szabályok betartásával folytatta le. Nem került sor olyan abszolút, a Be. 607. § (1) bekezdésében, illetve a 608. § (1) bekezdés a-h) pontjaiban írt eljárási szabálysértésre, mely a másodfokú ítélet érdemi felülbírálatát kizárná.

[18] Az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény 35. § (1) bekezdése szerint – és lényegileg ezzel megegyező a Btk. 28. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés is – az elévülést a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az *elkövető* ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye szakítja félbe. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik. Az elkövetők a tettesek és a részesek (bűnségedek) egyaránt lehetnek (1978. évi IV. törvény 19. §, Btk. 12. §). Az elévülést tehát a hatóság minden olyan eljárási cselekménye félbeszakítja, mégpedig akár a tettesekkel, akár a részesekkel szemben, amely az elkövető ellen irányul és az adott bűncselekménnyel kapcsolatos. A részesként elkövetett cselekmények ugyanis az azokat tettesként elkövető terheltek cselekményeihez igazodóan értékelendők (EBH2019. B.6.IV.). Szemben tehát a védelmi írásbeli érveléssel, a vádlott terhére rótt bűncselekmény elévülése nem következett be, mert a nyomozás elrendelése, majd a nyomozóhatóság által foganatosított, az ügy előbbre vitelét célzó eljárási cselekmények (pénzintézet megkeresése és azokra adott válaszai, a tanúk kihallgatása, gyanúsított ki hallgatások) azt bizonyosan félbeszakították (BH2014. 69. II., BH2007. 363.). Ez a nyilvános ülésen egyébként érdemben már a védő sem vitatta.

[19] A felülbírálat további lépcsője annak megállapítása volt, hogy a tényállás további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott-e, vagy az iratok tartalma alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető. A harmadfokú bíróság azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által – akár javítás nélkül is, vagy módosítással – irányadónak tartott tényállás megalapozott-e (Kúria Bhar.1.201/2018/10. [32]-[34]).

[20] A másodfokú bíróság döntésén alapuló tényállás megalapozott és a harmadfokú bíróság a határozatát a Be. 619. § (1) bekezdése alapján e tényállásra alapította. E körben kell kiemelni, hogy az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a vádló által felkínált lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat szabad meggyőződése szerint értékelte, mely bizonyíték-értékelés a tényálláshoz kötöttség elvének egyik legfontosabb garanciája (Kúria Bhar.III.1.201/2018/10.). Az elsőfokú bíróság minősül ugyanis a ténybíróságnak, mely a bizonyítékok közvetlen megvizsgálása után jogosult és kötelezett elsődlegesen a tényállás megállapítására, függetlenül attól, hogy a Be. fellebbezési rendszerében a másodfokú bíróság is hangsúlyosabb ténybírósági szerepet kapott.

[21] A másodfokú ítélet az elsőfokú ítélet tényállásának indokolt módosítását követően megalapozott, ezért a harmadfokú bíróság döntését arra alapította. A másodfokú bíróság ugyan helyesbítésnek, kiegészítésnek tekintette a ténybeli reformációt, mely azonban valójában a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint eltérő ténymegállapítás, mert a másodfokú bíróság által törvényesen megállapított tények „fordították” meg az ügyet és adtak alapot a bűnösség kimondására. Ezt a törvény a Be. rendszerében már lehetővé teszi.

[22] A bűnösség kérdésének felülbírlata során az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság törvényesen állapította meg a vádlott bűnösségét további 1 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett csalás büntetében.

[23] Elsődlegesen arra utal az ítéltábla, hogy a másodfokú ítéletben meghatározott [39] bekezdés szempontoknak megfelelően nem képezhet büntethetőségi akadályt ítélt dolog. A Miskolci Járásbíróság B.3166/2015. számú ügyében ugyanis eltérő, más tények alapján került sor a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására, amint azt az elsőfokú és másodfokú bíróság is hibátlanul kimondta.

[24] A 2. tényállás tekintetében nincs ellentétes döntés, az joghatályos fellebbezéssel nem támadható, de a kiterjesztett felülbírlat során rögzítendő, hogy a bűnösség megállapítása e körben is törvényes, miként a minősítés is.

[25] Az 1. tényállásban írt elkövetési magatartás pedig valóban kimerítette a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett csalás büntetének törvényi tényállását. A másodfokú bíróság határozata 7-8. oldalán igen részletes és színvonalas indokát adta jogi álláspontjának, melynek kiegészítése nem szükséges és a helybenhagyó rendelkezésre tekintettel perjogi lehetőség sincs arra.

[26] A vádlottal szemben a másodfokú eljárásban kiszabott, a maximális tartamban meghatározott elzárás büntetés azonban eltúlzott, melynek lényeges enyhítése volt indokolt az enyhítő körülmények nyomatékára tekintettel, ezért a harmadfokú bíróság a büntetést 60 napra enyhítette, mely már tetтарыыos. Értelemszerűen az enyhítés indokoltsága folytán a súlyosításra nem volt törvényes alap.

[27] A törvénynek megfelelenek a másodfokú ítélet egyéb rendelkezései.

[28] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét Terhelt1 IV. r. vádlott vonatkozásában a szükséges részben a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 623. § alkalmazásával helybenhagyta azzal, hogy a büntetés a két bűncselekmény miatt a Btk. 81. § (1) bekezdése szerint halmazati.

Debrecen, 2021. november 23.

Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Bakó József s.k. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila s.k.bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 7.Bf.361/2020/32. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bhar.I.508/2021/8. számú ítéletében írt változtatással Terhelt1 IV. r. vádlott tekintetében a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. november 23.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke